

El llenguatge

Dues

19/IX/1978

preposicions (I)

El català més aviat rebutja la coincidència de dues preposicions. Els casos en què pot tenir lloc aquesta coincidència són nombrosos i cadascun exigiria una consideració especial. La primera de les dues preposicions sol ésser exigida per la natura o el significat d'un verb, la determinació d'un nom, etc., i la segona és la que intrueix una oració interrogativa, una frase o expressió adverbial. Però com hem dit, el català rarament admet que aquesta coincidència s'arribi realment a produir. Alguns casos es resolen amb la caiguda o pèrdua d'una de les preposicions, d'altres amb la introducció d'un mot «coixí» o, simplement, no ametent aquell verb que seria possible de sobreentendre. En molt altres casos, la frase és evitada amb un gir o construcció diferent.

L'ús de la locució en lloc de (o en comptes de-) origina sovint aquesta coincidència, perquè com que estableix una correlació entre dos termes anàlegs, és normal que el verb s'ometi davant del segon, que pot ésser, al seu torn, introduït per una preposició. En algun cas, és possible l'eliminació d'aquesta segona preposició, com en aquesta frase que trobem en un text de Fabra (Gramàtica de 1956, pàg. 1): «A vegades una consonant és representada per un grup de dues lletres en lloc d'una sola lletra». Es a dir: en lloc d'una sola lletra i no «en lloc de per una sola lletra». Però no creiem que aquesta solució sigui possible en tots els casos. En l'exemple següent, tant repugna al nostre sentit lingüístic el manteniment com al pèrdua de la segona preposició: «Ho van enviar per avió en lloc de (per) tren». La solució que, si nosaltres fóssim a escriure, adoptariem sense vacillar, consistiria a repetir el verb o bé a substituir-lo per un altre del mateix sentit, preferentment el verb fer (amb el pronom ho), que té aquesta capacitat: ho vam enviar per avió en lloc d'enviar-ho (o de fer-ho) per tren.

Si en una oració com és un animal de 30 cm de llargada substituïem 30 cm de llargada per 30 a 40 cm de llargada original, aquesta cop. una repetició de la preposició de. Però sembla ben estranyat de suprimir-ne una: un animal de 30 a 40 cm de llargada